

Vakıf üniversitelerinin kalitesini etkileyen üç İ.K. faktörü

Üniversite tercih dönemi 13 Ağustos günü bitiyor. Bugünkü yazımda Türkiye'deki üniversiteler ile ilgili onların kalitesinin göstergesi olabilecek alternatif bazı bilgiler paylaşmak istiyorum.

Bir üniversitenin özellikle bir vakıf üniversitesinin en önemli misyonlarından biri sektörle iç içe olmak, sektörle ortaklıklara imza atmak ve öğrencilerini mümkün mertebe sektörlere

yan yana getirmektir. Bunu yapmayan bir üniversite ya araştırma üniversitesidir – ki onların amacı akademik araştırma yapmaktır- ya da kötü bir üniversitedir. Çok iyi hatırlıyorum günümüzden on, on beş sene önce hatta daha da geriye gidelim iki binli yılların başında üniversiteler sektörle ortak hareket ediyordu. Mesela Bahçeşehir Üniversitesi markalı dersler kavramını başlatmış ve sektörde farklı alanlarda başarılı ve popüler olan markaların adını taşıyan dersleri ders programlarına ko-yardı. Mesela ilk Türkiye'ye geldiğinde çok büyük bir hava ile Türkiye'ye gelen Virgin Radio ile yapılan Radio Production dersi bu derslerden biriydi. Bunu İstanbul Bilgi Üniver-

sitesi de çok sık yapıyordu. Bu gelenekle beraber üniversiteler DSÜ (ders saat ücretli) olarak adlandırdığımız dışarıdan özellikle

sektörden sevilen popüler simalara ders veririr ve öğrencilere farklı bir tat sunardı. Mesela hiç unutmam İstanbul Aydın Üniversitesinde olduğum dönemde en popüler haber sunucularından biri olan Fatih Portakal'a ders verdiriyorduk. Bu dersten aldığımız olumlu geri

Geldiğimiz nokta: Mourinho üniversitede ders veremez

Bende daha gençken sektörden biri olarak bu yolla çok genç yaşta üniversitelerde dersler vermiştim. Şimdi bunu göremiyoruz. Neden mi? Çünkü YÖK son yıllarda bir karar aldı ve doktora mezunu olmayanlara dışarıdan ders veremeyeceklerini açıkladı. Böylece üniversitelerin sektör iş birliklerine müthiş bir kısıtlama getirdi. Vakıf üniversiteleri zaten dışarıdan hocalara para vermek istemediği için YÖK'ün aldığı bu karara pek de itiraz etmedi. Bence bu çok büyük bir hata bunu keli-

michaelkuyucu@gmail.com

Prof. Dr.

Michael KUYUCU

www.damgagazetesi.com

melerle ifade etmek çok zor. Şimdi şöyle bir şey düşünün Spor Bilimleri Fakülteniz var ve Jose Mourinho'ya ders verdireceksiniz. Bunu yapamazsınız! Neden? Çünkü Mourinho'nun doktora yok. Düşünün bir müzik bölümü veya konservatuvarınız var Tarkan sizi aradı 'ben ders vermek istiyorum' dedi. Ne olacak biliyormusunuz? Tarkan o üniversitede ders veremeyecek! Çünkü YÖK'ün yeni aldığı "doktorası olmayan DSÜ'lü ders veremez" kararı var. İşin trajedisini düşünbiliyormusunuz? Böylece üniversitelerin sektörle bir araya gelme konusunda iş tamamen tıkandı. Buna bir karşı çözüm üreten veya öneride bulunan hiç kimse yok. Bu konuda Nişantaşı Üniversitesi bir atılım yaptı ve Acun Ilıcalı ile bir ortaklık kurarak Acun Medya'yı kurdu. Her ne kadar son dönemlerde biraz popülerliğini kaybetse de bu proje sektör & üniversite iş birliğinde çok öncü bir hareket oldu.

Üniversitelerin sahip olduğu bir diğer sorun da öğrencilere ders veren akademisyenlerin özlük hakları ile ilgili. Bugün üniversitelerin neredeyse tamamında bu sorun var. YÖK bir kanun çıkarttı ve "Vakıf üniversitelerinde çalışan akademisyenler ile devlet üniversitelerinde çalışan akademisyenlerin eşit maaş alacağını" açıkladı. Bu kanun son beş yılın gündemi oldu. Bu karar patronların adeta kâbusu oldu ve vakıf üniversiteleri bu paraları yani maaşları vermemek için ellerinden gelen her türlü numarayı denedi. YÖK ve başkanı Erol Özvar bununla çok mücadele etti. Başlangıçta oda çok zorlandı çünkü bazı üniversite patronları

bu konuda özerklik ve özgürlük talebinde bulundu yani bir başka deyişle devlet üniversitelerindeki memur akademisyenlere verilen maaşları vermek istemediler. YÖK bu konuda hiç taviz vermedi ve her defasında üniversiteleri uyararak maaşların ödenmesi gereken rakamlara gelmesi konusunu hep gündeme getirdi. Bugüne geldiğimizde üniversitelerin yaklaşık yüzde seksen ile doksanı bu kurala uyuyor ve akademisyenlere devletin açıkladığı maaşı veriyor. Düşünebiliyormusunuz? Çocuklarını teslim edeceğiniz hocalar o derse maaşını düşünerek geliyor. Böyle bir dersten böyle ve bir hocadan ne beklersiniz?

Bu kurala tam uyan üniversiteler hangileri?

Burada altını çizmek istediğim birkaç örnek de var. YÖK'ün bu isteğini ilk günden beri uyan üniversiteler de oldu. Yani akademisyenlerinin maaşlarını kuruşuna kadar devletin tarifesine göre veren üniversiteler de oldu. Bunlar Medipol, İstanbul Galata, Sabancı, Özyeğin ve MEF Üniversitesi. Kaçırdığım birkaç üniversite daha olabilir ama bu kurala ilk günden itibaren uyan üniversitelerin sayısı iki elin parmakları kadar değil. Geçtiğimiz hafta MEF Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Muhammed Şahin katıldığı programında: "Çalışanın mutlu değilse öğrencin mutlu olmaz. Çünkü öğrencin ilk önce ve en çok onları görüyor. Onlarla muhatap oluyor..." dedi. Bu tüm işletmeler için geçerli ama eğitim kurumları için bir tık daha geçerli diyebilirim.

Mesai baskısı legal mi?

Üniversitelerin yaşadığı üçüncü önemli sıkıntı akademisyenlere uygulanan anlamsız ve sert mesai baskısı. Devlet üniversitelerinde akademisyenler rahat mesai sorunu yaşıyor ama vakıf üniversitelerinde son yıllarda bir

mesai modası var. Bazı üniversiteler sert mesai kuralları uyguluyor. İstanbul Aydın Üniversitesi, Üsküdar Üniversitesi, Fenerbahçe Üniversitesi bunlara örnek. Hocaların birer fabrika işçisi gibi tüm gün okulda oturmasını istiyor. Peki oturup ne yapacak akademisyen? Hiçbir şey boş boş otursun okulda dostlar alışverişte bulunsun. Bu konuda altını çizmek istediğim şey şu: Alınan ve emsal değerinde olan mahkeme kararı var. Nedir o karar? "Akademisyenin mesaisi olmaz, akademisyene mesai uygulanmaz" bu nedenle üniversitelerin akademisyenlerine sırf laf olsun diye, ben sana maaş veriyorum sende benim tam zamanlı elemanımısın, ben ne istersem onu yapacaksın mantığından hareketle ders verdiği saatlerin dışında kalan saatlerde mesai uygulaması yasak. Uygulayanlar var mı? Var. Bunun da zamanla gözümü buluncaktır.

Bazı üniversiteler akademisyenlerinin başka okullarda misafir öğretim görevlisi olmasına izin vermiyor. Bunlardan biri Atlas Üniversitesi. Atlas Üniversitesi son yıllarda ciddi çıkışa geçen bir üniversite ama bu özelliği piyasada olumsuz yönde konuşuluyor. Aklı olan akademisyenini serbest bırakır, rahat bırakır ve onun Avrupa standartlarına ulaşmasına yardımcı olur.

Bu üç tane konuyu neden yazdım? Yazdım çünkü bu üç faktör bir üniversitenin iyi olduğunu gösteren faktörlerden bazıları. Bir vakıf üniversitesinin mutlaka sektörle bağlantısı olmalı. Akademisyeni hak ettiği maaşı almalı ve özgür çalışmalı. Bu şartlara sahip üniversitelere emanet edeceğimiz gençlerin karşılığında işini seven, işinde mutlu ve güler yüzlü hocalarla karşılaşacaktır bu da gençlerin daha kaliteli ve küresel standartlarda eğitim almalarını sağlayacaktır. Bu nedenle tercih yaparken üniversitelerin bu faktörlere sahip olup olmadığına da bir bakın.